

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/113/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219202977
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2219202977.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudcov: JUDr. Ľuboslava Vanková a Mgr. Jozef Mačej, v spore žalobkyne: ARS REAL, spol. s.r.o., IČO 35 923 725, so sídlom Karadžičova 7, Bratislava, zastúpená advokátkou: Mgr. JUDr. PhDr. Ivana Merková, so sídlom Mierová 183, Bratislava, proti žalovaným 1. A. B. C., nar. X.X.XXXX, bytom D. X, E. F., zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. Jana Uhrinová s.r.o., so sídlom Bezručova 1, Bratislava, 2. A. G. H., nar. X.X.XXXX, bytom D. XX, H., zastúpený: SLAVIKATTORNEYS s.r.o., so sídlom Mlynarovičova 13, Bratislava, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 20C/37/2019-366 zo dňa 3.9.2021, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. vo veci samej a v závislom výroku II. o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaní 1. a 2. majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými v 1. a 2. rade, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálny odbor dňa 16.7.2019 pod č. V-4060/2019, výrokom II. žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 % a výrokom III. žalobkyni vrátil súdny poplatok vo výške 33 eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s..

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 137 ods. 1 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že žalobou doručenu súdu prvej inštancie 5.8.2019 sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi žalovanými, zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. D., obec E. F., okres Okres Dunajská Streda pod číslom konania V-4060/2019, vklad povolený dňa 16.7.2019 - č. z. 65/2019, ktorej predmetom je zriadenie záložného práva v prospech žalovaného v 2. rade na zapísaných nehnuteľnostiach. Ako dôvod požadovaného určenia žalobkyňa uviedla rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa si v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 24Cb/9/2014 uplatňuje peňažnú pohľadávku voči manželovi žalovanej v 1. rade. V priebehu uvedeného konania žalovaná v 1. rade na základe dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ktorej vklad bol povolený dňa 29.9.2015 pod č. k. V-5510/15, nadobudla nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX do svojho výlučného vlastníctva. Žalobkyňa sa preto v (ďalšom) konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 7C/44/2018 domáha určenia, že táto dohoda je voči nej právne neúčinná, nakoľko je spôsobilá ukraťť uspokojenie jej peňažnej pohľadávky. Žalovaná v 1. rade zaťažila tam zapísané nehnuteľnosti záložným právom v prospech žalovaného v 2. rade; vklad zmluvy o zriadení záložného práva bol povolený dňa

16.7.2019 pod č. k. V-4060/2019. Žalobkyňa sa v tomto konaní domáha určenia neplatnosti uvedenej záložnej zmluvy.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že strany v konaní predložili, resp. navrhli značné množstvo dôkazov, ktorých podstatná časť s predmetom tohto konania nesúvisí, prípadne súvisí len okrajovo. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že žalobkyňa vedie niekoľko súdnych konaní voči manželovi žalovanej v 1. rade, ako aj jedno ďalšie konanie voči nej samotnej, pričom konania medzi sebou skutkovo i právne súvisia. Aj keď je existencia vzájomných prepojení logická, pre účely tohto konania súd prvej inštancie vykonal dokazovanie len v rozsahu smerujúcom k zisteniu, či je vo veci daný naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení.

4. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX pre k.ú. D. boli zaťažené záložným právom v prospech C. F., I. v r. 2006 z dôvodu hypotekárneho úveru, ktorý si vzala žalovaná v 1. rade spolu s manželom. V r. 2009 začal mať manžel problémy s podnikaním, preto žalovaná v 1. rade podala na súd návrh o zrušenie BSM, o ktorom sa rozhodlo v r. 2012. Následne sa manželia dohodli tak, že nehnuteľnosti prejdú do jej výlučného vlastníctva, pričom žalovaná v 1. rade manželovi poslala okolo 40.000 eur a prevzala na seba zvyšok úveru vo výške asi 75.000 eur. V r. 2018 si žalovaná v 1. rade na refinancovanie úveru požičala 60.000 eur od známej p. B. H., občianky Českej republiky, pričom ako zabezpečenie jej ešte pred prevodom peňazí podpísala zmenu - preto v tomto období neviazlo na nehnuteľnostiach žiadne záložné právo. Po uplynutí jedného roka musela žalovaná v 1. rade peniaze vrátiť, následne sa dohodla na pôžičke so žalovaným v 2. rade. Ten už ale žiadal zriadenie záložného práva vo svoj prospech.

5. Žalobkyňa svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodnila výhradne tým, že rozhodnutie sa priamo dotkne jej práv, keď na jeho základe bude zrejmé, či žalobkyňa bude môcť viesť exekúciu priamo na majetok, ktorý bol predmetom zriadenia záložného práva napádaným právnym úkonom, alebo sa bude môcť domáhať len náhrady škody voči žalovanej v 1. rade, ktorá mala prospech z odporovaného právneho úkonu. Uvedená argumentácia je však relevantná výhradne vo vzťahu ku konaniu o odporovateľnosti právneho úkonu - konkrétne dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva medzi žalovanou v 1. rade a jej manželom (konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 7C/44/2018); nie je ale relevantná v konaní, v ktorom sa rieši otázka absolútnej neplatnosti záložnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že ani z vykonaného dokazovania naliehavý právny záujem na požadovanom určení nevyplýva, a to najmä preto, že sa ním natrvalo nevyrieši vzťah medzi sporovými stranami, ani sa ním nepredíde ďalšiemu súdnemu konaniu (konaniam). Určenie neplatnosti záložnej zmluvy nebude mať nijaký vplyv na platnosť zmluvy o pôžičke - teda zabezpečeného právneho úkonu, u ktorého sa platnosť aktuálne predpokladá - ale naopak, mohlo by viesť napr. k sporu, ktorého predmetom bude ďalšie určenie, tentoraz neplatnosti zmluvy o pôžičke. Uvedené je v absolútnom rozpore s účelom určovacej žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP, preto súd prvej inštancie žalobu zamietol.

6. O náhrade trov konania strán sporu súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s poukazom na úspech žalovaných v konaní s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). O vrátení súdneho poplatku (resp. jeho preplatku) rozhodol súd podľa § 11 ods. 1 prvej vety v spojení s § 11 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa s návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel, alt. aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil. Vychádzajúc z obsahu odvolania je zrejmé, že odvolanie smerovalo voči výroku I. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol. Odvolanie odôvodnila právne § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Podľa žalobkyne súd prvej inštancie v rámci konania zúžil posudzovanie veci výlučne vo vzťahu k existencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne. Žalobkyňa má za to, že v konaní mal posúdiť vec aj v súvislosti s inými, v rozsudku citovanými konaniami, ktoré medzi sebou skutkovo i právne súvisia. Prípadný úspech žalobkyne v týchto konaniach bude mať za následok potrebu uspokojenia pohľadávky o. i. aj z majetku, ku ktorému žalovaní zriadili záložné právo na zabezpečenie pohľadávky, ktorej splatnosť bola 30.8.2019, resp. 31.8.2019, ako je to rozporne uvedené v Zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 28.5.2019. Táto pôžička do dnešného dňa nebola splatená a aj keď žalovaná v 1. rade tvrdí, že sa so žalovaným v 2. rade dohodla na prolongácii splatnosti, žiadny

písomný doklad v konaní nepredložila. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňou napádané záložné právo neplnilo a ani neplní žiadnu zo zákonných funkcií záložného práva, t.j. zabezpečovaciu a ani uhradzovaciu. Funkcia záložného práva v tomto prípade spočíva zjavne v zabránení uspokojenia potencionálneho veriteľa – žalobkyne. V priebehu konania žalobkyňa navrhla súdu, aby konanie prerušil, a to až do právoplatnosti skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 24Cb/9/2014, pretože v uvedenom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre toto súdne konanie, resp. rozhodnutie v tomto konaní, a aj keď v iných súvisiacich konaniach bolo konanie prerušené, v tomto konaní sa súd s návrhom žalobkyne nestotožnil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd nedostatočne preskúmal účelovosť konania a úmysel žalovaných, keďže je evidentné, že uzavretie zmluvy o zriadení záložného práva bolo zjavne s úmyslom ukrátiť veriteľa, obísť zákon a vyhnúť sa nepriaznivým účinkom právoplatného rozhodnutia v niektorom prebiehajúcim súvisiacom súdnom konaní, v dôsledku čoho je zriadenie predmetného záložného práva úkonom odporujúcim dobrým mravom, a teda absolútne neplatným právnym úkonom. Z uvedeného vyplýva aj naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, pretože bez tohto určenia by sa nemohla úspešne domáhať svojej pohľadávky a nemá žiadny iný právny prostriedok ako sa svojho práva domôcť. Keďže v tomto prípade rozhodnutie, ktorého vydania sa žalobkyňa v tomto konaní domáha, je spôsobilé ovplyvniť jej právne postavenie, má žalobkyňa za to, že naliehavý právny záujem na tomto určení je daný.

8. Žalovaná v 1. rade vo vyjadrení zo dňa 28.2.2022 navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že základnou podmienkou dôvodnosti, a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa ust. § 137 písm. c/ CSP je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom právnom určení. Tento právny záujem musí byť kvalifikovaný, t.j. naliehavý. V tejto spojitosti je primárne potrebné ujasniť, či a ako sa následné požadované určenie môže dotknúť právnych pomerov účastníkov (t. j. či môže založiť právne významný následok v týchto pomeroch), čo však v danom prípade absentuje. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá primárne posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snád' spornosť neodstraňuje, ale zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. V danom prípade sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu - uzavretia záložnej zmluvy k nehnuteľnosti zo dňa 28.5.2019 podľa ustanovenia § 137 pís. c/ CSP, ktorej zákonným predpokladom je preukázanie práve naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý je aj podľa ustálenej judikatúry daný najmä vtedy, ak bez tohto určenia by bolo ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým. Z obsahu žaloby žalobkyňa prípustnosť svojej žaloby na požadovanom určení neplatnosti tohto právneho úkonu vyvodzovala z toho, že vymáha na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 24Cb/9/2014 finančný nárok voči manželovi žalovanej v 1. rade spočívajúci v zaplatení zmluvnej pokuty vo výške 76.908 eur. Uvedenú zmluvnú pokutu si žalobkyňa uplatňuje za dvojdňové omeškanie s platbou vo výške 5.315,29 eur. Toto konanie nie je ešte skončené, nakoľko ho Okresný súd Bratislava II prerušil do právoplatnosti konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 25Odi/3/2019 o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer (manžela žalovanej v 1. rade), ktoré iniciovala opäť žalobkyňa a v ktorom už bolo rozhodnuté rozsudkom, tak že návrh žalobkyne bol zamietnutý, avšak žalobkyňa podala odvolanie voči rozsudku a aktuálne je vec na odvolacom súde.

9. Žalovaná v 1. rade ďalej uviedla, že záložné právo žalovaného v 2. rade je zabezpečovacím inštitútom, a to za účelom zjednodušenia uspokojenia pohľadávky veriteľa. Tvrdenie žalobkyne, že uzavretie záložnej zmluvy bolo zjavne s úmyslom ukrátiť veriteľa je zavádzajúce a ničím nepodložené. Žalobkyňa nemá žiadne rozhodnutie súdu, ktoré by ju oprávňovalo, aby si mohla uplatňovať pohľadávku voči manželovi žalovanej v 1. rade. Žalovaná v 1. rade poukázala na to, že predtým zriadené Záložné právo na LV č. XXX pre k.ú. D., obec E. F., okres Dunajská Streda bolo záložným právom v prospech C. F. I. (veriteľa) v roku 2006 a následne v roku 2007 rovnako v prospech veriteľa C. F. I.. Predmetným právnym úkonom (uzavretím záložnej zmluvy s veriteľom - žalovaným v 2. rade) len došlo k zmene veriteľa, ktorým je aktuálne žalovaný v 2. rade. C. F. I. bola ako veriteľ na LV č. XXX pre k. ú. D. vedená až do roku 2018. Následne si žalovaná v 1. rade požičala peniaze na splatenie úveru od fyzickej osoby p. B. H.. Tento zmluvný vzťah však bol zaistený zmenkou, preto bolo krátke obdobie, kedy na LV č. XXX pre k.ú. D. nebol zapísaný veriteľ, avšak zmluva o pôžičke medzi B. H. a žalovanou v 1. rade bola uzavretá tak, že žalovaná musela finančné prostriedky z pôžičky vrátiť v lehote do 1 roka

odo dňa požičania peňazí s tým, že žalovaná nemala inú možnosť, aby mohla finančné prostriedky vrátiť, iba požiadať žalovaného v 2. rade o finančnú pôžičku. Žalovaný v 2. rade (ako fyzická osoba - veriteľ) požiadal žalovanú v 1. rade (dlžníka) o to, aby bol zapísaný na LV č. XXX pre k.ú. D. ako veriteľ z dôvodu zriadenia zabezpečovacieho inštitútu za účelom zjednodušenia uspokojenia svojej pohľadávky ako veriteľa. Žalovaná v 1. rade všetky uvedené tvrdenia podložila listinnými dôkazmi. Žalobkyňa naopak nepredložila súdu žiaden relevantný dôkaz, ktorým by dokázala presvedčiť súd, že jej nárok na určenie neplatnosti právneho úkonu je preukázaný. Argumentuje skutočnosťami, ktoré nemajú s predmetom konania veľa spoločného a rovnako sú nepresvedčivé. Žalobkyňa neopísala žiadne skutočnosti, ktoré by hodnoverne osvedčili dôvodnosť podaného návrhu. Žalobkyňa nie je t.č. veriteľom manžela žalovanej v 1. rade, pričom podľa žalovanej v 1. rade je nárok žalobkyne uplatnený v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 24Cb/9/2014 (o zaplatenie 76.908,92 eur, čo predstavuje nárok na zmluvnú pokutu, ktorá je sankciou za 2 dni omeškania s platbou nájomného vo výške 5.315,29 eur) v rozpore s dobrými mravmi a preto nemôže požívať právnu ochranu.

10. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení zo dňa 11.3.2022 navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že žalobkyňa v podanom odvolaní nekonkretizuje odvolací dôvod ňou podaného odvolania, keď len uvádza, že „Súd, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku, v rámci konania zúžil posudzovanie veci výlučne vo vzťahu k existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu.“. Žalobkyňa vôbec neuvádza, v čom vidí nesprávnosť takéhoto postupu súdu a vôbec neuvádza, pod aký z odvolacích dôvodov je možné subsumovať toto jej posúdenie. Žalobkyňa až v závere odvolania tvrdí nesprávne právne posúdenie zo strany konajúceho súdu, ktorý vzhliada v rozpore záložnej zmluvy s dobrými mravmi. Žalobkyňa však prehlada skutočnosť, že v súlade s hospodárnosťou konania je potrebné pri žalobách na určenie predovšetkým skúmať danosť naliehavého právneho záujmu, a to už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 89/2007). Žalobkyňou tvrdená nemožnosť úspešne sa domáhať svojej pohľadávky je tiež mimo rámec procesných podmienok určovacích žalôb. Na zabezpečenie uspokojenia tvrdenej pohľadávky sú predovšetkým určené iné procesné inštitúty, a to zabezpečovacie alebo neodkladné opatrenia. Určovacia žaloba nie je určená na to, aby zabezpečovala nároky žalobkyne, ale na to, aby napevno ustálila vzťahy medzi sporovými stranami. Žalovaný v 2. rade zotrval na svojom stanovisku o nedostatku vecnej legitímácie na strane žalobkyne, a to z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu. Žalobkyňa z ňou tvrdeného dôvodu neplatnosti právneho úkonu automaticky dedukuje aj danosť naliehavého právneho záujmu. Na podporu svojho tvrdenia však neuvádza žiadne ďalšie skutočnosti alebo tvrdenia. V zmysle doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby je potrebné naliehavý právny záujem preukázať. Preukázanie naliehavého právneho záujmu je vecnou legitímáciou žalobcu, pričom absencia preukázaného naliehavého právneho záujmu je dôvodom zamietnutia žaloby. Žalovaný v 2. rade v tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR – sp. zn. 1 Cdo 91/2006, 3 Cdo 240/2006, 1 Cdo 13/2010, 3 Cdo 56/2011, 1 Cdo 324/2014, 3 Cdo 887/2015, 5 Cdo 345/2015, 8 Cdo 26/2016, 3Cdo/24/2017. S poukazom na § 137 písm. c/ CSP zdôraznil, že stav ohrozenia práva žalobkyne alebo neistotu v jej právnom postavení možno odstrániť len určením, či tu je alebo nie je záložné právo, prípadne, ak už došlo k realizácii záložného práva, určením, či tu je alebo nie je iné právo (napríklad vlastnícke). Určuje sa nie platnosť, resp. neplatnosť právneho úkonu, ale existencia resp. neexistencia práva. V prejednávanej veci žalobkyňa tvrdí len neplatnosť záložnej zmluvy z dôvodu tvrdeného rozporu s dobrými mravmi. Žalobkyňa však žiadnym spôsobom netvrdí a ani neuvádza žiadne prostriedky procesného útoku vo vzťahu k prípadnej neplatnosti zmluvy o pôžičke. Predmetom konania je tak len určenie neplatnosti vedľajšieho zabezpečovacieho záväzkového vzťahu – záložnej zmluvy. Žalovaný v 2. rade má za to, že v zmysle judikatúry bolo potrebné žalovať neplatnosť záväzkového vzťahu a nie zmluvy ako právneho úkonu. Prípadné rozhodnutie o neplatnosti záložnej zmluvy sa žiadnym spôsobom nedotkne samotnej zmluvy o pôžičke, ktorá bude naďalej platná. Z uvedeného je zrejmé, že prebiehajúce súdne konanie nenastolí právne vzťahy medzi účastníkmi konania napevno, ale naopak vyvolá iné súdne konanie alebo konania za účelom zabránenia tvrdeného ukračovania žalobkyne ako veriteľa (o neplatnosť zmluvy o pôžičke). Takto žalobkyňou formulovaná žaloba v zmysle vytykaných vád neslúži potrebám praktického života, nenastoluje doteraz sporné vzťahy napevno a zbytočne vyvoláva ďalšie spory.

11. Žalobkyňa v podaní zo dňa 7.4.2022 zotrvala na ňou podanom odvolaní. Uviedla, že naliehavý právny záujem v tomto prípade je daný, nakoľko bez určenia neplatnosti záložnej zmluvy by bolo ohrozené právo žalobkyne alebo by bez tohto určenia jej právne postavenie bolo neisté. Žalobkyňa o. i. poukázala na nelogickosť správania žalovanej v 1. rade, ktorá dlhodobý úver od C. F., I. nahradila krátkodobou

pôžičkou najskôr od jednej fyzickej osoby – B. H. a neskôr od druhej fyzickej osoby – žalovaného v 2. rade, pričom žalovanej v 1. rade muselo byť zrejmé už v čase prijatia pôžičky od B. H., že nebude môcť pôžičku vrátiť v dohodnutom termíne. Obdobná situácia je aj pri pôžičke od žalovaného v 2. rade, kedy žalovanej v 1. rade muselo byť taktiež zrejmé, že nebude mať zdroje na vrátenie pôžičky o 3 mesiace odo dňa jej poskytnutia tak, ako to bolo dohodnuté v zmluve o pôžičke. Uvedené je dôkazom o špekulatívnosti opísaných konaní, cieľom ktorých bolo výlučne zmariť uspokojenie žalobkyne. Žalobkyňa uviedla, že predložila všetky relevantné dôkazy a uviedla všetky preukázateľné skutočnosti, ktoré sa konania týkajú. V ďalšom sa vyjadrila k nároku ňou uplatňovanému v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 24Cb/9/2014, pričom tvrdenia žalovanej v 1. rade vo vzťahu k tomuto konaniu označila za zavádzajúce. Žalobkyňa má za to, že v konaní dostatočne preukázala úmysel žalovanej v 1. rade v súčinnosti so žalovaným v 2. rade pri uzavretí záložnej zmluvy, ktorá preukázateľne neplní a nikdy neplnila žiadnu zo zákonných funkcií záložného práva, t.j. zabezpečovaciu ani uhradzovaciu, čo dokazuje konanie, či skôr nekonanie žalovanej v 1. rade a žalovaného v 2. rade pri spravovaní zabezpečenej pohľadávky. V uvedenom nekonaní spočívajúcom v neuplatnení si uhradzovacej funkcie záložného práva vidí rozpor s dobrými mravmi a s tým súvisiacu neplatnosť predmetnej záložnej zmluvy. Vo vzťahu k petitu žalobkyňa uviedla, že záložné právo vzniká na základe platnej záložnej zmluvy, a teda imanentnou vlastnosťou platnosti záložnej zmluvy je aj vznik, resp. neexistencia záložného práva. Je tak vylúčené, aby platná záložná zmluva spôsobila neplatnosť záložného práva. Žalobkyňa nemá dôvod spochybňovať platnosť zmluvy o pôžičke (nakoniec platnosť či neplatnosť zmluvy o pôžičke neohrozuje jej právne postavenie do budúcnosti), ale je to práve akcesorická zmluva o zriadení záložného práva, ktorá plní inú ako zabezpečovaciu či uhradzovaciu funkciu a ktorá má priamy vplyv na zhoršenie právneho postavenia žalobkyne ako veriteľa. Zriadením záložného práva sa stalo právne postavenie žalobkyne neisté a taktiež potencionálne uspokojenie jej pohľadávky speňažením predmetu zálohu za ohrozené.

12. Žalovaný v 2. rade v podaní zo dňa 15.6.2022 zotrval na závere o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu zo strany žalobkyne. Poukázal na to, že žalobkyňa v podanom vyjadrení explicitne uvádza, že nerozporuje Zmluvu o pôžičke uzatvorenú medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade. Z uvedeného dôvodu je táto skutočnosť nesporná. Žalobkyňa tak žaluje neplatnosť zabezpečenia podľa jej názoru platného právneho vzťahu. Uvedená argumentácia sa tak vzájomne vylučuje. Žalobkyňa mala správne žalovať určenie, že záložné právo nevzniklo i s poukazom na ust. §151e ods. 2 Občianskeho zákonníka. Aj v prípade pre žalobkyňu pozitívneho rozhodnutia sa nedosiahne zánik záložného práva, nakoľko neplatná záložná zmluva nevedie k zániku záložného práva.

13. Žalovaná v podaní zo dňa 16.6.2022 uviedla, že CSP v ustanovení § 137 písm. c/ pripúšťa žalobu na určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Tento nový procesný predpis už nepripúšťa žalobu na určenie, či tu je alebo nie je právny vzťah, tak ako žalovala žalobkyňa. CSP žalobu o určenie právnej skutočnosti (ktorou je aj žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu) síce pripúšťa, avšak výlučne v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d/ CSP). Súdna prax po nadobudnutí účinnosti nového procesného predpisu síce pripustila skúmanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v prípade skôr začatých konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu, v prípade žalôb na určenie neplatnosti právneho úkonu podaných po 1.7.2016 je však v tomto smere prípustný len postup podľa CSP (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/203/2018). V prípade, ak by aj súd mal za to, že žaloba je dôvodná a vyhovel by jej, žalobkyňa by nedosiahla zánik záložného práva k predmetnej nehnuteľnosti, čo sa svojou žalobou snažila dosiahnuť.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

15. Žalobou doručenou súdu 05.08.2019 sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi žalovanými, zapísanej na LV č. XXX pre k.ú. D., obec E. F., okres

Okres Dunajská Streda pod číslom konania V-4060/2019, vklad povolený dňa 16.7.2019 - č.z. 65/2019, ktorej predmetom je zriadenie záložného práva v prospech žalovaného v 2. rade na zapísaných nehnuteľnostiach.

16. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol s poukazom na § 137 ods. 1 písm. c/ CSP, a tiež v závislom výroku II. o náhrade trov konania. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nesprávne vec posúdil, keďže mal vec posúdiť aj z pohľadu a v súvislosti s inými konaniami uvedenými v rozsudku, ktoré spolu skutkovo i právne súvisia, poukázala na účelovosť konania žalovaných a na to, že záložné právo neplní žiadnu zo zákonných funkcií záložného práva, pričom s poukazom na ňou uvedenú argumentáciu mala za to, že v danej veci je naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva.

17. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a predchádzajúci procesný postup súdu prvej inštancie v rozsahu námietok odvolateľky uvedených v odvolaní a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené a preskúmaný rozsudok je čo do výroku vecne správny.

18. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h/ CSP o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Podľa § 379 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

20. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

21. Podľa § 382 CSP, ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

22. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

23. Odvolací súd v priebehu odvolacieho konania vyzval strany sporu, aby ste sa v lehote 10 dní od doručenia výzvy vyjadrili v zmysle ustanovenia § 382 CSP k možnému použitiu ustanovenia § 137 písm. d/ CSP, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci súdom prvej inštancie nebolo použité. Strany sporu sa k uvedenému ust. mali možnosť vyjadriť, ktorú možnosť aj využili.

24. Žalobkyňa v podaní zo dňa 26.10.2023 vyjadrila súhlas k možnému použitiu § 137 písm. d/ CSP.

25. Žalovaný v 2. rade v podaní zo dňa 31.10.2023 zopakoval, že žalobný petit je nesprávny a že žalobkyňa v konaní nepreukázala naliehavý právny záujem. Žalovaný v 2. rade má za to, že preventívny účel určovacej žaloby je zachovaný jedine v prípade určenia existencie alebo neexistencie záložného práva. Na žalobkyňu požadovanom určení nie je naliehavý právny záujem a tento žalobkyňa ani nepreukazuje, čo je samo o sebe dôvodom na zamietnutie žaloby. V prípade, ak žalobkyňa podanou žalobou požaduje určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, požaduje určenie právnej skutočnosti. Súd prvej inštancie mal na prejednávajúcu vec aplikovať ust. § 137 písm. d/ CSP. Žalobkyňa v konaní ani netvrdila existenciu právneho predpisu, z ktorého by vyplývala potreba určenia neplatnosti záložnej zmluvy. Žalovanému v 2. rade nie je známy takýto právny predpis a má za to, že takýto predpis ani neexistuje. Z vyššie uvedeného vyplýva neexistencia právneho predpisu, z ktorého znenia by vyplývala potreba určenia neplatnosti záložnej zmluvy, pričom táto skutočnosť predstavuje ďalší a podstatný dôvod zamietnutia žaloby.

26. Žalovaná v 1. rade v podaní zo dňa 7.11.2023 v súvislosti s výzvou odvolacieho súdu, s poukazom na predvídateľnosť rozhodnutia vo veci, požiadala, aby ju odvolací súd oboznámil so svojím odlišným právnym názorom a následne jej dal možnosť sa k nemu vyjadriť.

27. Podľa § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

28. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, čo je celkom zrejme žaloba spadajúca pod ustanovenie § 137 písm. d/ CSP (a nie pod § 137 písm. c/ CSP, ktorý na danú vec aplikoval súd prvej inštancie). Žaloba v zmysle ustanovenia § 137 písm. d/ CSP je však prípustná len vtedy, ak určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. V niektorých prípadoch hmotné právo (osobitný predpis) pripúšťa žaloby na určenie právnej skutočnosti, ktorou je neplatnosť (prípadne neúčinnosť) právneho úkonu alebo neplatnosť konania, ktoré je „podobné“ právnomu úkonu (dražba, rozhodnutie valného zhromaždenia). Takýmito žalobami sú napríklad žaloba na určenie neplatnosti právneho úkonu o skončení pracovného pomeru (§ 77 Zákonníka práce), žaloba nájomcu na určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu (§ 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka), žaloba na určenie neplatnosti dražby (§ 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách), žaloba veriteľa na určenie, že dlžníkové právne úkony sú voči nemu neúčinné (§ 42a Občianskeho zákonníka). Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý nevyplýva z osobitného právneho predpisu, je potrebné považovať za vadný.

29. Podaná žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva je teda nepochybne žalobou o určenie právnej skutočnosti, ktorá (ako už bolo konštatované vyššie), môže byť v zmysle ustanovenia § 137 písm. d/ CSP podaná iba, ak takáto možnosť vyplýva z osobitného predpisu. Zároveň nejde ani o iný druh žaloby, než sú uvedené v ustanovení § 137 CSP, ktorý je prípustný za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva. Hmotné právo musí založiť oprávnenie súdu rozhodnúť tak, že výrok rozhodnutia neznie ani na splnenie povinnosti, na usporiadanie práv a povinností, ani na deklaratórne určenie (ne)existencie práva, či právnej skutočnosti. Rozlišovacím kritériom pre takýto iný druh súkromnoprávnej žaloby, s petitom neuvedeným v ustanovení § 137 CSP, je právny dôvod tvrdeného práva.

30. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil žalobu z dôvodu, že ona sama je nositeľkou subjektívneho práva, ktoré mohlo byť ohrozené, odvolací súd uvádza, že rozhodovať o určení právnej skutočnosti možno len za podmienky, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Na tomto základe je potom nedôvodná námietka žalobkyne o danosti naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení právnej skutočnosti (ohrozenie subjektívneho práva žalobkyne), keďže rozhodovať o určení právnej skutočnosti možno len za podmienky, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Právna úprava nepripúšťa rozhodovať o určení právnej skutočnosti za podmienky danosti naliehavého právneho záujmu, ten je pri rozhodovaní o určovaní právnej skutočnosti právne irelevantný. Keďže žiaden osobitný predpis (hmotné právo) v preskúmvanom prípade žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva nepripúšťa, je takáto žaloba procesne neprípustná a nemožno jej vyhovieť. Z uvedených dôvodov tak bolo namieste zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

31. Neopodstatnená je potom aj odvolacia námietka žalobkyne, že súd prvej inštancie sa nezaoberal účelovosťou konania žalovaných a zmluvu o zriadení záložného práva neposúdil z hľadiska dobrých mravov (absolútnej neplatnosti právneho úkonu), keďže ak súd zamietne žalobu o určenie pre jej procesnú neprípustnosť, je vylúčené, aby súd súčasne preskúmal žalobu z vecnej stránky.

32. Ďalšie odvolacie argumenty žalobkyne odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou. Do práva na spravodlivý proces nepatrí súčasne právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami strany konania a jej právnymi názormi (viď rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04 a sp. zn. I. ÚS 50/04).

33. Vo vzťahu k postupu odvolacieho súdu v zmysle § 382 CSP a požiadavke žalovanej v 1. rade na oznámenie dôvodov aplikácie § 137 písm. d/ CSP na prejednávajúcu vec, odvolací súd uvádza, že nemá povinnosť v rámci plnenia si povinnosti podľa § 382 CSP ustanovenie podľa neho významné a v skoršom konaní nepoužité zasadiť aj do príslušného vecného kontextu, teda stranám oznámiť, či prinajmenšom naznačiť, ako takúto úpravu, či už samu osebe alebo v spojení s ďalšími skôr použitými ustanoveniami, hodlá aplikovať na konkrétny posudzovaný prípad. Z pohľadu predvídateľnosti rozhodovania súdov nežiadúcu prekvapivosť totiž zákon spája len s rizikom použitia skôr nepoužitej právnej úpravy bez poskytnutia stranám možnosti argumentovať tiež v smere významnosti (alebo naopak nevýznamnosti) takejto skôr nepoužitej úpravy, od odvolacieho súdu však nevyžaduje obrazné „odkrytie kariet“ tým, že stranám sporu objasní i dôvody, pre ktoré považuje skôr nepoužitú úpravu za rozhodujúcu, resp. im tiež ozrejmi (viac či menej detailne), aké je podľa neho správne, teda dostatočne komplexné a na všetky prípadné otázky pomýšľajúce právne posúdenie veci (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/17/2021 zo dňa 29.4.2021).

34. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. vo veci samej a v súlade s § 380 CSP i v závislom výroku II. o náhrade trov konania (keď vo vzťahu k výroku II. žalobkyňa neuviedla žiadne odvolacie dôvody) podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Žalovaní majú voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške vzhľadom na to, že boli v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešní a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne im náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).